TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 MART 2019 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT
ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

İÇİNDEKİLER **SAYFA**

ARA DÖNEM KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU 1

ARA DÖNEM KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU 2

ARA DÖNEM KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU..... 3

ARA DÖNEM KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU 4

ARA DÖNEM ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR..... 5 - 53

NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU 5-6
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR..... 7-17
NOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ..... 17
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ..... 18
NOT 5 BORÇLANMALAR 19-21
NOT 6 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR 22
NOT 7 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR 23
NOT 8 STOKLAR 23
NOT 9 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR 24
NOT 10 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER 24
NOT 11 MADDİ DURAN VARLIKLAR 25
NOT 12 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR 26
NOT 13 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER 26
NOT 14 DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER..... 27-28
NOT 15 KARŞILIKLAR 28-30
NOT 16 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR..... 31
NOT 17 DİĞER BORÇLAR..... 31
NOT 18 TÜREV ARAÇLAR..... 32-33
NOT 19 TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER..... 34-35
NOT 20 ÖZKAYNAKLAR 35-36
NOT 21 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ 37
NOT 22 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ..... 38
NOT 23 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/(GİDERLER)..... 39
NOT 24 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/(GİDERLER) 39
NOT 25 FİNANSMAN GELİRLERİ/(GİDERLERİ) 40
NOT 26 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ 40-41
NOT 27 PAY BAŞINA KAZANÇ/(ZARAR) 42
NOT 28 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI 42-45
NOT 29 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ 46-53
NOT 30 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR 53

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 MART 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ARA DÖNEM KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmemiş	Bağımsız denetimden geçmiş
Varlıklar	**Notlar**	**31 Mart 2019**	31 Aralık 2018
Dönen varlıklar		**28.061.876**	20.962.205
Nakit ve nakit benzerleri	4	**11.328.854**	5.982.828
Ticari alacaklar	6	**6.429.066**	5.428.738
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6, 28	**1.071.315**	1.132.117
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		**5.357.751**	4.296.621
Diğer alacaklar	7	**90.855**	29.048
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		**90.855**	29.048
Türev araçlar	18	**328.836**	175.532
Stoklar	8	**8.410.339**	6.764.745
Peşin ödenmiş giderler	13	**105.789**	108.689
Diğer dönen varlıklar	14	**1.368.137**	2.472.625
Duran varlıklar		**25.544.161**	19.073.522
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar	9	**1.259.577**	1.266.334
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	10	**-**	4.621
Maddi duran varlıklar	11	**19.244.328**	12.339.167
Kullanım hakkı varlıkları		**197.898**	-
Maddi olmayan duran varlıklar	12	**53.312**	58.185
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		**53.312**	58.185
Türev araçlar	18	**209.821**	168.266
Peşin ödenmiş giderler	13	**364.575**	378.000
Ertelenmiş vergi varlığı	26	**2.789.436**	3.566.132
Diğer duran varlıklar	14	**1.425.214**	1.292.817
Toplam varlıklar		**53.606.037**	40.035.727
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		**25.145.175**	15.949.538
Kısa vadeli borçlanmalar	5	**2.592.930**	1.141.869
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	**2.962.179**	2.971.529
Ticari borçlar	6	**13.229.192**	7.496.141
İlişkili taraflara ticari borçlar	6, 28	**160.234**	77.096
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		**13.068.958**	7.419.045
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	16	**95.034**	127.500
Diğer borçlar	17	**1.889.336**	39.300
İlişkili taraflara diğer borçlar	17, 28	**9.596**	24.279
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		**1.879.740**	15.021
Türev araçlar	18	**271.956**	236.050
Ertelenmiş gelirler		**6.856**	4.878
Dönem karı vergi yükümlülüğü	26	**-**	98.749
Kısa vadeli karşılıklar	15	**182.609**	80.345
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		**67.953**	8.863
Diğer kısa vadeli karşılıklar		**114.656**	71.482
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	14	**3.915.083**	3.753.177
Uzun vadeli yükümlülükler		**16.646.186**	14.140.360
Uzun vadeli borçlanmalar	5	**16.367.782**	13.836.142
Uzun vadeli karşılıklar	15	**248.545**	257.392
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		**248.545**	257.392
Ertelenmiş gelirler		**6.102**	3.638
Türev araçlar	18	**22.834**	42.237
Diğer uzun vadeli yükümlülükler		**923**	951
Toplam yükümlülükler		**41.791.361**	30.089.898
Özkaynaklar		**11.814.676**	9.945.829
Ödenmiş sermaye	20	**250.419**	250.419
Sermaye düzeltme farkları	20	**1.344.243**	1.344.243
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		**6.158.038**	3.478
Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		**6.138.750**	5.021
Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları)		**6.133.729**	-
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		**5.021**	5.021
Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar		**19.288**	(1.543)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		**(1.944.766)**	(1.822.867)
Yabancı para çevrim farkları		**(384)**	-
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		**(2.221.079)**	(2.094.224)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		**(2.221.079)**	(2.094.224)
Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar		**276.697**	271.357
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	20	**503.343**	597.086
Geçmiş yıllar karları veya zararları		**5.752.162**	5.739.481
Net dönem karı veya zararı		**(375.158)**	3.712.789
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		**11.688.281**	9.824.629
Kontrol gücü olmayan paylar		**126.395**	121.200
Toplam kaynaklar		**53.606.037**	40.035.727

31 Mart 2019 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan özet konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 8 Mayıs 2019 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır.

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 MART 2019 TARİHİNDE SONA EREN ÜÇ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	**Bağımsız denetimden geçmemiş 1 Ocak - 31 Mart 2019**	Bağımsız denetimden geçmemiş 1 Ocak - 31 Mart 2018
Hasılat	21	**20.707.888**	13.421.408
Satışların maliyeti	21	**(19.716.595)**	(12.352.218)
Brüt kar (zarar)		**991.293**	1.069.190
Genel yönetim giderleri	22	**(280.373)**	(195.886)
Pazarlama giderleri	22	**(85.773)**	(67.165)
Araştırma ve geliştirme giderleri	22	**(6.819)**	(4.910)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	23	**175.743**	106.040
Esas faaliyetlerden diğer giderler	23	**(565.939)**	(217.081)
Esas faaliyet karı (zararı)		**228.132**	690.188
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	24	**-**	-
Yatırım faaliyetlerinden giderler	24	**(140)**	(6.383)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların karlarından (zararlarından) paylar	9	**63.072**	58.586
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet karı (zararı)		**291.064**	742.391
Finansman gelirleri	25	**704.842**	653.816
Finansman giderleri	25	**(1.306.035)**	(924.397)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı (zararı)		**(310.129)**	471.810
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri		**(52.166)**	(85.023)
Dönem vergi (gideri) geliri	26	**(3.422)**	(5.118)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	26	**(48.744)**	(79.905)
Sürdürülen faaliyetler dönem karı (zararı)		**(362.295)**	386.787
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		**6.154.560**	-
Maddi duran varlıklar yeniden değerleme artışları (azalışları)		**6.891.830**	-
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılmayacak paylar		**20.831**	-
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları)		**20.831**	-
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		**(758.101)**	-
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		**(758.101)**	-
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		**(129.567)**	(116.546)
Yabancı para çevrim farkları		**(384)**	-
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılacak paylar		**5.340**	2.282
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)		**5.340**	2.282
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		**(164.672)**	(149.929)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		**(164.672)**	(149.929)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		**30.149**	31.101
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		**30.149**	31.101
Diğer kapsamlı gelir (gider)		**6.024.993**	(116.546)
Toplam kapsamlı gelir (gider)		**5.662.698**	270.241
Dönem karının (zararının) dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		**12.863**	8.351
Ana ortaklık payları		**(375.158)**	378.436
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		**5.195**	4.501
Ana ortaklık payları		**5.657.503**	265.740
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç (zarar)			
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (zarar) (kr.)	27	**(1,50)**	1,51

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 MART 2019 TARİHİNDE SONA EREN ÜÇ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)			Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)				Birikmiş karlar				
				Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları (kayıpları)				Riskten korunma kazançları (kayıpları)							
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Paylara ilişkin primler (iskontolar)	Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları)	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer gelirinden sınıflandırılmayacak	Yabancı para çevrim farkları	Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer gelirinden sınıflandırılacak	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları veya zararları	Net dönem karı veya zararı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
Bağımsız denetimden geçmemiş															
1 Ocak 2018	250.419	1.344.243	-	-	(2.211)	(1.150)	-	(1.141.847)	180.874	279.668	5.651.805	3.811.546	10.373.347	104.314	10.477.661
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	317.418	3.494.128	(3.811.546)	-	-	-
Kar payları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.406.452)	-	(3.406.452)	-	(3.406.452)
- Dönem karı (zararı)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	378.436	378.436	8.351	386.787
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	-	-	-	-	(114.978)	2.282	-	-	-	(112.696)	(3.850)	(116.546)
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	-	-	-	-	(114.978)	2.282	-	-	378.436	265.740	4.501	270.241
31 Mart 2018	250.419	1.344.243	-	-	(2.211)	(1.150)	-	(1.256.825)	183.156	597.086	5.739.481	378.436	7.232.635	108.815	7.341.450
Bağımsız denetimden geçmemiş															
1 Ocak 2019	**250.419**	**1.344.243**	**-**	**-**	**5.021**	**(1.543)**	**-**	**(2.094.224)**	**271.357**	**597.086**	**5.739.481**	**3.712.789**	**9.824.629**	**121.200**	**9.945.829**
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**3.712.789**	**(3.712.789)**	-	-	-
Kar payları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**(93.743)**	**(3.700.108)**	-	**(3.793.851)**	-	**(3.793.851)**
- Dönem karı (zararı)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**(375.158)**	**(375.158)**	**12.863**	**(362.295)**
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	**6.133.729**	-	**20.831**	**(384)**	**(126.855)**	**5.340**	-	-	-	**6.032.661**	**(7.668)**	**6.024.993**
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	**6.133.729**	-	**20.831**	**(384)**	**(126.855)**	**5.340**	-	-	**(375.158)**	**5.657.503**	**5.195**	**5.662.698**
31 Mart 2019	**250.419**	**1.344.243**	**-**	**6.133.729**	**5.021**	**19.288**	**(384)**	**(2.221.079)**	**276.697**	**503.343**	**5.752.162**	**(375.158)**	**11.688.281**	**126.395**	**11.814.676**

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 MART 2019 TARİHİNDE SONA EREN ÜÇ AYLIK ARA DÖNEME AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmemiş	
	Notlar	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		**4.477.841**	(618.947)
Dönem karı (zararı)		**(362.295)**	386.787
Dönem net karı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		**940.874**	630.756
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	11, 12	**171.048**	155.462
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler		**(87.855)**	2.275
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	8	**(87.855)**	2.275
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	15	**108.162**	43.136
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	26	**430.214**	104.756
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler	26	**(469.074)**	(445.696)
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler		**61.011**	20.291
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	9	**(63.072)**	(58.586)
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler	27	**52.166**	85.023
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	25	**140**	6.383
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	26	**757.990**	710.698
Kar (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler		**(19.856)**	7.014
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		**4.075.268**	(1.588.481)
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		**(993.591)**	(475.677)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		**913.220**	(104.595)
Türev varlıklardaki azalış (artış)		**(194.859)**	(144.757)
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		**(1.557.739)**	(1.427.550)
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		**5.753.360**	457.891
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		**138.374**	138.260
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)		**16.503**	(32.053)
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		**4.653.847**	(570.938)
Vergi iadeleri (ödemeleri)		**(102.171)**	(21.892)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		**(73.835)**	(26.117)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		**(57.969)**	(122.828)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		**(6)**	552
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		**(153.963)**	(243.380)
Alınan temettüler	9	**96.000**	120.000
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		**416.451**	(1.844.636)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	5	**16.721.995**	8.823.513
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	**(14.052.566)**	(8.874.590)
Türev araçlardan nakit girişleri		**26.358**	14.054
Türev araçlardan nakit çıkışları		**(54.980)**	(68.767)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		**(23.200)**	-
Ödenen temettüler		**(1.925.317)**	(1.728.721)
Ödenen faiz		**(343.269)**	(108.731)
Alınan faiz		**67.430**	98.606
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		**4.836.323**	(2.586.411)
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		**469.074**	445.696
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		**5.305.397**	(2.140.715)
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		**4.553.080**	7.592.735
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	**9.858.477**	5.452.020

İlişikteki notlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Her çeşit ham petrol, petrol ürünleri ve kimyasal ürünleri temin ve rafine etmek, üretilen ve ithal edilen ham petrol, petrol ve kimyasal ürünlerin ihracat dahil her türlü ticari faaliyeti ile beraber üretim ve satış aşamasında depolama ve taşıma faaliyetlerinde bulunmak ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,

- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,

- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,

- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,

- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,

- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafinaj sektörü altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir. 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 20):

	(%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

Şirket ana ortağı; Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Palamar ve römorkör hizmeti
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez")	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı

İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore (*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

(*) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 31 Mart 2019 tarihinde sona eren dönem içerisinde 6.014'tür (31 Aralık 2018 - 5.952).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No: 25 41790
Körfez, Kocaeli

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Seri II, 14.1 no'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'nı / Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS/TFRS") esas alınmıştır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan halka açık şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Grup'un finansal tabloları, bu karar çerçevesinde hazırlanmıştır.

Türkiye Muhasebe Standardı No:34 "Ara Dönem Finansal Raporlama" uyarınca işletmeler, ara dönem finansal tablolarını tam set veya özet olarak hazırlamakta serbesttirler. Grup bu çerçevede, ara dönemlerde özet konsolide finansal tablo hazırlamayı tercih etmiştir. Dolayısıyla bu ara dönem özet konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tabloları ile beraber okunmalıdır.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen türev araçlar dışında, tarihi maliyet esası baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ('fonksiyonel para birimi'). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait özet konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

a. 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

Yeni TMS/TFRS'nin finansal tablolara etkileri ile ilgili açıklamalar:

a) TMS/TFRS'nin başlığı,
b) muhasebe politikası değişikliğinin varsa ilgili geçiş hükümlerine uygun olarak yapıldığı,
c) muhasebe politikasında değişikliğin açıklaması,
d) varsa geçiş hükümlerinin açıklaması,
e) varsa geçiş hükümlerinin ileriki dönemlere olabilecek etkileri,
f) mümkün olduğunca, cari ve sunulan her bir önceki dönem ile ilgili düzeltme tutarları:
   i. etkilenen her bir finansal tablo kalemi için sunulmalı ve
   ii. şirket için "TMS 33, Hisse Başına Kazanç" standardı geçerliyse adi hisse ve seyreltilmiş hisse başına kazanç tutarları tekrar hesaplanmalıdır.
g) eğer mümkünse sunulmayan dönemlerden önceki dönemlere ait düzeltme tutarları ve
h) geçmişe dönük uygulama herhangi bir dönem veya dönemler için mümkün değilse bu duruma yol açan olaylar açıklanmalı ve muhasebe politikasındaki değişikliğin hangi tarihten itibaren ve ne şekilde uygulandığı açıklanmalıdır.

- **TFRS 9, "Finansal araçlar'daki değişiklikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın TMS 39'dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir.

- **TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar'daki değişiklikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştireceklerini açıklığa kavuşturmuştur.

- **TFRS 16, "Kiralama işlemleri";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, 'Müşteri sözleşmelerinden hasılat' standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikli kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16'ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK'nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. Bu durumda, yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında birtakım değerlendirmelere neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16'ya göre bir sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

a. ***31 Mart 2019 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı):***

- **TFRS Yorum 23, "Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler';** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12'ye göre değil TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir. Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir.

- **2015-2017 yıllık iyileştirmeler**; 1 Ocak 2019 ve sonrası yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri içermektedir:

  - TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri', kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçer.
  - TFRS 11 'Müşterek Anlaşmalar', müşterek kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçmez.
  - TMS 12 'Gelir Vergileri', işletme, temettülerin gelir vergisi etkilerini aynı şekilde muhasebeleştirir.
  - TMS 23 'Borçlanma Maliyetleri, bir özellikli varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelmesi için yapılan her borçlanmayı, genel borçlanmanın bir parçası olarak değerlendirir.

- **TMS 19 'Çalışanlara Sağlanan Faydalar', planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme ile ilgili iyileştirmeler;** 1 Ocak 2019 ve sonrasında olan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri gerektirir:

  - Planda yapılan değişiklik, küçülme ve yerine getirme sonrası dönem için; cari hizmet maliyeti ve net faizi belirlemek için güncel varsayımların kullanılması;
  - Geçmiş dönem hizmet maliyetinin bir parçası olarak kar veya zararda muhasebeleştirme, ya da varlık tavanından kaynaklanan etkiyle daha önce finansal tablolara alınmamış olsa bile, fazla değerdeki herhangi bir azalmanın, yerine getirmedeki bir kazanç ya da zararın finansal tablolara alınması.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler (Devamı)

b. ***31 Mart 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:***

- **TMS 1 ve TMS 8 önemlilik tanımındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1 "Finansal Tabloların Sunuluşu" ve TMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler ve Hatalar" daki değişiklikler ile bu değişikliklere bağlı olarak diğer TFRS'lerdeki değişiklikler aşağıdaki gibidir:

  i) TFRS ve finansal raporlama çerçevesi ile tutarlı önemlilik tanımı kullanımı
  ii) önemlilik tanımının açıklamasının netleştirilmesi ve
  iii) önemli olmayan bilgilerle ilgili olarak TMS 1 'deki bazı rehberliklerin dahil edilmesi

- **TFRS 3'teki değişiklikler – işletme tanımı;** 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikle birlikte işletme tanımı revize edilmiştir. UMSK tarafından alınan geri bildirimlere göre, genellikle mevcut uygulama rehberliğinin çok karmaşık olduğu düşünülmektedir ve bu işletme birleşmeleri tanımının karşılanması için çok fazla işlemle sonuçlanmaktadır.

- **TFRS 17, "Sigorta Sözleşmeleri";** 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4'ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir.

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iş ortaklıklarının finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren İş Ortaklıklarının finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları diğer kapsamlı gelir tablosu ve özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları hesabı altında takip edilmektedir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları

a) 31 Mart 2019 tarihinde sona eren ara döneme ait özet konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıkları'nın finansal tablolarını kapsamaktadır.

b) 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir.

	31 Mart 2019		31 Aralık 2018	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	**Etkin ortaklık payı (%)**	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Üsküdar	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Damla	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Beykoz	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Kadıköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Sarıyer	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Kartal	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Maltepe	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Salacak	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Karşıyaka	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Bakırköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Karaköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Çengelköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Pendik	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Tuzla	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Körfez	**100,00**	**100,00**	100,00	100,00

Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

c) İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kar veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

	31 Mart 2019		31 Aralık 2018	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	**Etkin ortaklık payı (%)**	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlenen iş ortaklıkları				
Opet	**50,00**	**40,00**	50,00	40,00
Opet International Limited (*)	**50,00**	**40,00**	50,00	40,00
Opet Trade B.V.(*)	**50,00**	**40,00**	50,00	40,00
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore(*) (**)	**50,00**	**40,00**	50,00	40,00
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.(*)	**25,00**	**20,00**	25,00	20,00
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.(*)	**25,00**	**20,00**	25,00	20,00
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.(*)	**25,00**	**20,00**	25,00	20,00
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.(*)	**16,65**	**13,32**	16,65	13,32
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.(*)	**12,50**	**10,00**	12,50	10,00
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.(*)	**25,00**	**20,00**	25,00	20,00

(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınmaktadır veya özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

(**) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

d) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

Grup, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlardan, "TFRS 16 Kiralamalar" standardının ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişikliklerini, ilgili standardın geçiş hükümlerine uygun olarak uygulamıştır.

Söz konusu standart kaynaklı muhasebe politikası değişiklikleri ve ilgili standartların ilk kez uygulanmasının etkileri aşağıdaki gibidir:

TFRS 16 "Kiralamalar" Standardı

Grup - kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda bu sözleşme, bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içermektedir.

Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

- Sözleşmenin tanımlanan bir varlık içermesi (bir varlığın sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanması),
- Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakınını temsil etmesi (tedarikçinin kullanım süresi boyunca varlığı ikame etme yönünde aslî bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir),
- Grup'un tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakınını elde etme hakkının olması,
- Grup'un tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlardan herhangi birinin varlığı halinde sahip olmaktadır:
  a) Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağını yönetme ve değiştirebilme hakkına sahip olması veya
  b) Varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması:
     i. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) hakkına sahip olması ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
     ii. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, yukarıda yer alan söz konusu değerlendirmeler sonrasında, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansıtır.

Kullanım hakkı varlığı

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte kullanım hakkı varlığını maliyeti üzerinden ölçer. Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakileri içerir:

a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
b) kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
c) Grup tarafından katlanılan başlangıçtaki tüm doğrudan maliyetler ve
d) dayanak varlığın, kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak Grup tarafından katlanılan maliyetler (stok üretimi için katlanılan maliyetler hariç).

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler (Devamı)

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:
a) birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
b) kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortismana tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardında yer alan amortisman hükümlerini uygular.

Kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulanır.

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak; zımnî faiz oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise kiracının alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilir.

Grup'un kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşur:

a) Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
b) Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan kira ödemeleri,
c) Kiralama süresinin kiracının kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

a) Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
b) Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
c) Defter değerini, varsa yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırmaları yansıtacak şekilde yeniden ölçer. Grup, kira yükümlülüğünün yeniden ölçüm tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtır.

Uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Sözleşmelerde yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup kiralama süresini, söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları ilgili sözleşmeye göre Grup'un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesinse kiralama süresine dâhil ederek belirlemektedir. Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme Grup tarafından gözden geçirilmektedir.

Değişken kira ödemeleri

Grup'un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. TFRS 16 standardı kapsamında yer almayan söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler (Devamı)

Kolaylaştırıcı uygulamalar

Kiralama süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen bilgi teknolojileri ekipman kiralamalarına (ağırlıklı olarak yazıcı, dizüstü bilgisayar, mobil telefon vb.) ilişkin sözleşmeler, TFRS 16 Kiralamalar Standardının tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştukları dönemde gider olarak muhasebeleştirilmeye devam edilmektedir.

Grup - kiralayan olarak

Grup'un kiralayan olarak kiralamalarının tamamı faaliyet kiralamasıdır. Faaliyet kiralamalarında, kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda yatırım amaçlı gayrimenkuller, maddi duran varlıklar veya diğer dönen varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TFRS 16 Kiralamalar Standardına ilk geçiş

Grup, TMS 17 "Kiralama İşlemleri" standardının yerini alan TFRS 16 "Kiralamalar" standardını, ilk uygulama tarihi olan 1 Ocak 2019 tarihi itibariyle, standardın ilk defa uygulanmasının kümülatif etkisiyle geriye dönük olarak ("kümülatif etki yöntemi") konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirmiştir. Söz konusu yöntemin ilgili standartta tanımlanan basitleştirilmiş geçiş uygulaması kapsamında, finansal tabloların karşılaştırmalı bilgilerinde ve geçmiş yıllar karlarında yeniden düzenleme gerekmemektedir.

TFRS 16 "Kiralamalar" standardının ilk uygulaması kapsamında, 1 Ocak 2019 tarihinden önce TMS 17 "Kiralama İşlemleri" standardına uygun olarak faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralama taahhütlerine ilişkin konsolide finansal tablolarda "kiralama yükümlülüğü" muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu kira yükümlülüğü, geçiş tarihi itibariyle gerçekleşmemiş kira ödemelerinin, Grup'un ilk uygulama tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş bugünkü değeri üzerinden ölçülmüştür. Kullanım hakkı varlıkları ise, ilgili standartta yer alan basitleştirilmiş geçiş uygulaması kapsamında, kiralama yükümlülüklerine (peşin ödemesi yapılmış veya tahakkuk etmiş kira ödemelerinin tutarına göre düzeltilmiş) eşit bir tutar üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

İlk uygulama tarihinden önce TMS 17 kapsamında takip edilen faaliyet kiralaması taahhütleri ile 1 Ocak 2019 itibariyle TFRS 16 kapsamında konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen kira yükümlülüklerinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019
TMS 17 kapsamında operasyonel kiralama taahhütleri	**413.589**
- Kısa vadeli kiralamalar (-)	(10.044)
- Düşük değerli kiralamalar (-)	(133)
- Hizmet alımı kapsamında değerlendirilen sözleşmeler (-)	(41.871)
- Sözleşme uzatma ve sonlandırma opsiyonlarına ilişkin düzeltmeler	20.188
TFRS 16 kapsamında toplam kiralama yükümlülüğü (iskonto edilmemiş)	**381.729**
TFRS 16 kapsamında toplam kiralama yükümlülüğü (alternatif borçlanma oranı ile iskonto edilmiş)	**198.739**
- Kısa vadeli kiralama yükümlülüğü	**23.629**
- Uzun vadeli kiralama yükümlülüğü	**175.110**

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler (Devamı)

Grup'un 1 Ocak 2019 tarihi itibariyle kullandığı alternatif borçlanma oranlarının ağırlıklı ortalaması TL için %20,80, Avro için %3,23'tür.

1 Ocak 2019 ve 31 Mart 2019 tarihleri itibariyle konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilen kullanım hakkı varlıklarının, varlık grupları bazında detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Mart 2019	1 Ocak 2019
Binalar	38.260	38.816
Makine ve teçhizat	2.189	2.543
Motorlu araçlar	37.071	35.237
Yeraltı ve yerüstü düzenlemeleri	120.378	122.143
Toplam kullanım hakkı varlıkları	**197.898**	**198.739**

Maddi Duran Varlıklar

Grup, 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardına uygun olarak aktifinde elde maliyeti ile 66.782 bin TL olarak yer alan tüm arazi ve arsalarını yeniden değerlemeye tabi tutmuş ve yeniden değerleme tutarı olan 6.891.830 bin TL dahil olarak gerçeğe uygun değerleriyle konsolide finansal tablolarda göstermiştir (Not 11). Maddi duran varlıklardaki arazi ve arsa dışında bulunan diğer kalemler, önceki yıllarla tutarlı olarak elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş amortisman ve mevcutsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Grup'a ait arazi ve arsaların gerçeğe uygun değerinin tespitinde "Emsal Karşılaştırma Yöntemi" kullanılmıştır.

Maddi duran varlıklarda, söz konusu yeniden değerleme sonucu meydana gelen artışlar, bilançoda özkaynaklar grubunda yer alan maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları) hesabına ertelenmiş vergi etkisi netlendikten sonra kaydedilmektedir. Arazi ve arsalar ekonomik ömürleri sınırsız olarak kabul edildiği için amortismana tabi tutulmamıştır.

Tüpraş arazi ve arsalarının değerleme çalışmaları SPK'ya akredite bir kuruluş olan Açı Kurumsal Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş. tarafından; özkaynaktan payalma yöntemine göre konsolide edilen OPET ve bağlı ortaklıklarının arazi ve arsalarının değerleme çalışmaları SPK'ya akredite bir kuruluş olan TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler (Devamı)

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile 31 Mart 2019 tarihinde sona eren ara döneme ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akış tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 31 Mart 2018 tarihinde sona eren ara döneme ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

2.2.3 Faaliyetlerin mevsimselliği

Grup'un faaliyet gösterdiği petrol sektörünün dinamiklerine bağlı olarak, finansal tabloları önemli ölçüde etkileyecek mevsimsellik etkisi bulunmamaktadır.

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

31 Mart 2019 tarihinde sona eren döneme ilişkin özet ara dönem konsolide finansal tablolar, TFRS'nin ara dönem finansal tabloların hazırlanmasına yönelik TMS 34 standardına uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla özet ara dönem konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan muhasebe politikalarıyla tutarlı olan muhasebe politikalarının uygulanması suretiyle hazırlanmıştır. Dolayısıyla, bu özet ara dönem konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile birlikte değerlendirilmelidir.

3. İşletme birleşmeleri

31 Mart 2019 tarihinde sona eren ara dönem içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

4. Nakit ve nakit benzerleri

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Bankalar		
Gelir payı (bloke)	**1.461.214**	1.425.142
Vadeli mevduat	**9.850.231**	4.551.877
Vadesiz mevduat	**8.246**	1.203
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	**9.163**	4.606
Toplam	**11.328.854**	5.982.828

Gelir payı (bloke)

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 14).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Mart 2019

	Etkin faiz oranı (%)	**1 aydan kısa**	**1 - 3 ay arası**	**Toplam**
TL	**21,58**	**354.187**	**-**	**354.187**
ABD Doları	**3,78**	**8.047.045**	**12.135**	**8.059.180**
Avro	**1,65**	**1.436.296**	**-**	**1.436.296**
İngiliz Sterlini	**1,25**	**568**	**-**	**568**
Vadeli mevduat		**9.838.096**	**12.135**	**9.850.231**

31 Aralık 2018

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	23,91	149.375	-	149.375
ABD Doları	4,68	2.635.014	107.196	2.742.210
Avro	2,71	1.653.547	6.631	1.660.178
İngiliz Sterlini	1,40	114	-	114
Vadeli mevduat		4.438.050	113.827	4.551.877

31 Mart 2019 ve 31 Mart 2018 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Mart 2019	31 Mart 2018
Hazır değerler	**11.328.854**	6.716.597
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	**(1.461.214)**	(1.252.925)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	**(9.163)**	(11.652)
Nakit ve nakit benzeri değerler	**9.858.477**	5.452.020

5. Borçlanmalar

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	**2.586.330**	1.139.773
Kredi faiz tahakkukları	**6.600**	2.096
Toplam	**2.592.930**	1.141.869
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:		
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli taksitleri	**2.600.986**	2.780.773
Kiralama işlemlerinden borçlar	**22.425**	-
Kredi faiz tahakkukları	**232.823**	156.611
Tahvil faiz tahakkukları	**105.945**	34.145
Toplam	**2.962.179**	2.971.529
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	**11.604.828**	10.148.979
Çıkarılmış tahviller	**4.589.880**	3.682.630
Kiralama işlemlerinden borçlar	**167.221**	-
Kredi faiz tahakkukları	**5.853**	4.533
Toplam	**16.367.782**	13.836.142
Toplam borçlanmalar	**21.922.891**	17.949.540

Tüpraş, 8 Şubat 2019 tarihinde, 400 milyon TL nominal değerde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, 3MTRLIBOR referans oran üzerine 75 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş, 25 Ocak 2019 tarihinde, 250 milyon TL nominal değerde, 728 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, 3MTRLIBOR referans oran üzerine 75 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş, 12 Ekim 2017 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerde, 7 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,5 faiz oranlı tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş, işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanması ve borçlanma vadelerinin ağırlıklı ortalamasının uzatılmasını teminen, uzun vadeli dış finansman sağlanması amacıyla HSBC (Koordinatör), ING (Kredi Temsilcisi), The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd., Citibank N.A., Intesa Sanpaolo ve JPMorgan Chase Bank, N.A., London Branch'tan oluşan bankalar topluluğu ile kredi sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmelere istinaden 29 Mart 2016 tarihinde 261,5 milyon Avro ve 157,5 milyon ABD Doları tutarlarında kredi kullanılmıştır. Krediler 6 ayda bir faiz ödemeli, ilk 3 yıl geri ödemesiz ve toplam 5 yıl vadelidir.

Tüpraş, 2 Kasım 2012 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerde, 5,5 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,125 faiz oranlı ihraç ettiği tahvili 30 Nisan 2018 tarihinde ödemiştir.

Tüpraş 2011 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden 2011-2015 yılları arasında kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.998 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanmıştır. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilen krediler ilk 4 yıl anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli, üçüncü kredi anlaşması ise ilk 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadelidir. Bu kredilerin geri ödemeleri 2015 yılında başlamış olup 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla kredilerin toplam tutarı 955 milyon ABD Dolarıdır (31 Aralık 2018-954 milyon ABD Doları).

5. Borçlanmalar (Devamı)

31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

			31 Mart 2019
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	**3,03**	**116.000.000**	**652.894**
TL krediler (*)	**24,25**	**1.933.435.546**	**1.933.436**
Faiz tahakkukları			**6.600**
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			**2.592.930**
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD doları krediler	**4,33**	**305.127.976**	**1.717.382**
Avro krediler	**2,02**	**113.343.183**	**716.193**
TL krediler	**28,95**	**167.411.445**	**167.411**
Avro kiralama borçları	**3,20**	**1.331.238**	**8.412**
TL kiralama borçları	**19,82**	**14.012.721**	**14.013**
			2.623.411
Faiz tahakkukları			**338.768**
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			**2.962.179**
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD doları krediler	**4,52**	**1.153.432.951**	**6.491.982**
ABD doları tahviller	**4,55**	**700.000.000**	**3.939.880**
Avro krediler	**1,90**	**119.985.933**	**758.167**
TL krediler	**23,53**	**4.354.678.778**	**4.354.679**
TL tahviller	**26,41**	**650.000.000**	**650.000**
Avro kiralama borçları	**3,24**	**6.542.540**	**41.341**
TL kiralama borçları	**20,90**	**125.879.701**	**125.880**
			16.361.929
Faiz tahakkukları			**5.853**
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			**16.367.782**

(*) 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla, ÖTV, Gümkart ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Şirket'e 180.436 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2018 - 245.028 bin TL).

5. Borçlanmalar (Devamı)

			31 Aralık 2018
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	3,83	160.000.000	841.745
TL krediler	24,25	298.027.981	298.028
Faiz tahakkukları			2.096
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			1.141.869
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD Doları krediler	4,34	303.932.787	1.598.959
Avro krediler	2,07	117.138.055	706.108
TL krediler	18,80	475.705.563	475.706
			2.780.773
Faiz tahakkukları			190.756
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			2.971.529
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	4,36	1.194.244.687	6.282.802
ABD Doları tahviller	4,55	700.000.000	3.682.630
Avro krediler	2,05	174.435.583	1.051.498
TL krediler	24,11	2.814.678.778	2.814.679
			13.831.609
Faiz tahakkukları			4.533
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			13.836.142

31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
1-2 yıl arası	**3.318.601**	4.188.207
2-3 yıl arası	**5.623.003**	2.860.518
3-4 yıl arası	**1.459.718**	1.349.307
4-5 yıl arası	**1.445.005**	1.347.878
5 yıl ve üzeri	**4.521.455**	4.090.232
Toplam	**16.367.782**	13.836.142

5. Borçlanmalar (Devamı)

31 Mart 2019 ve 31 Mart 2018 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	**17.949.540**	15.050.984
Alınan yeni finansal borçlar	**16.721.995**	8.823.513
Anapara ödemeleri	**(14.052.566)**	(8.874.590)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan artışlar	**205.564**	-
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	**(23.200)**	-
Faiz tahakkukları değişimi	**158.933**	95.159
Kur farkları değişimi	**962.625**	826.581
31 Mart	**21.922.891**	15.921.647

6. Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Ticari alacaklar	**5.381.722**	4.327.765
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 28)	**1.071.315**	1.132.117
Şüpheli ticari alacaklar	**5.180**	4.740
Diğer ticari alacaklar	**17**	21
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	**(23.988)**	(31.165)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	**(5.180)**	(4.740)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	**6.429.066**	5.428.738

Tüpraş, yurtiçi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Tüpraş, 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 2.190.000 bin TL'yi (31 Aralık 2018 - 2.332.000 bin TL) ticari alacaklardan düşmüştür.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Mart 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren ara dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	**4.740**	3.184
Dönem içerisindeki artış	**440**	-
Dönem içerisindeki tahsilatlar	**-**	(88)
31 Mart	**5.180**	3.096

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Ticari borçlar	**13.095.388**	7.425.166
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 28)	**160.234**	77.096
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	**(26.430)**	(6.121)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	**13.229.192**	7.496.141

Tüpraş, kısa vadeli ticari borçlarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

7. Diğer alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Verilen depozito ve teminatlar	**52.762**	8.088
Personelden alacaklar	**11.828**	12.809
Sigorta tazminat alacakları	**26.265**	8.151
Şüpheli diğer alacaklar	**324**	324
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	**(324)**	(324)
Toplam	**90.855**	29.048

8. Stoklar

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
İlk madde ve malzeme	**1.434.687**	1.117.820
Yarı mamuller	**1.771.382**	1.799.367
Mamuller	**2.052.896**	2.122.910
Ticari mallar	**188.334**	76.043
Yoldaki mallar	**2.921.111**	1.705.496
Diğer stoklar	**41.929**	30.964
	8.410.339	6.852.600
Stok değer düşüklüğü karşılığı	**-**	(87.855)
Toplam	**8.410.339**	6.764.745

Stok değer düşüklüğü karşılığının 31 Mart 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	**87.855**	1.246
Dönem içerisindeki artışlar	**-**	3.521
Dönem içerisindeki iptaller	**(87.855)**	(1.246)
31 Mart	**-**	3.521

9. Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar

	31 Mart 2019		31 Aralık 2018
	İştirak oranı (%)	**Tutar**	İştirak oranı (%)	Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	**40,00**	**1.259.577**	40,00	1.266.334
		1.259.577		1.266.334

28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alımından doğan 189.073 bin TL'lik şerefiye tutarı mali tablolarda özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların üzerine sınıflandırılmıştır.

31 Mart 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	**1.266.334**	1.134.364
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların;		
Mali yıl karlarındaki pay	**63.072**	58.586
Dağıttığı temettü	**(96.000)**	(120.000)
Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları	**20.831**	-
Yabancı para çevrim farkları	**5.340**	2.282
31 Mart	**1.259.577**	1.075.232

Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Dönen varlıklar	**4.909.578**	4.948.159
Duran varlıklar	**3.483.119**	2.963.133
Toplam varlıklar	**8.392.697**	7.911.292
Kısa vadeli yükümlülükler	**3.515.996**	3.282.386
Uzun vadeli yükümlülükler	**2.200.440**	1.935.753
Özkaynaklar	**2.676.261**	2.693.153
Toplam kaynaklar	**8.392.697**	7.911.292

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Satış gelirleri (net)	**9.578.957**	8.284.196
Brüt kar	**450.561**	408.343
Faaliyet karı	**206.582**	198.070
Net dönem karı	**157.680**	146.464

10. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla kira geliri elde etme amacı taşımaması nedeniyle arazi ve arsalar üzerine sınıflandırılmış ve arazi ve arsalar ile birlikte yeniden değerlemeye tabi tutulmuştur (31 Aralık 2018 - 4.621 bin TL). Yatırım amaçlı arsaların yapılan değerleme çalışmaları kapsamında 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla değeri 156.767 bin TL olarak tespit edilmiştir.

11. Maddi duran varlıklar

31 Mart 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla maddi duran varlıklar ve ilgili amortisman giderlerinde gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019	**Yeniden Değerleme Artışları**	**İlaveler**	**Transferler**	**Çıkışlar**	**31 Mart 2019**
Maliyet:						
Arazi ve arsalar	**62.161**	**6.891.830**	**-**	**4.621**	**-**	**6.958.612**
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	**3.721.772**	**-**	**-**	**4.323**	**-**	**3.726.095**
Binalar	**789.073**	**-**	**-**	**469**	**-**	**789.542**
Makine, tesis ve cihazlar	**12.657.231**	**-**	**5**	**(84.791)**	**(49)**	**12.572.396**
Taşıt araçları	**1.249.363**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.249.363**
Döşeme ve demirbaşlar	**128.559**	**-**	**42**	**(19.986)**	**(2.070)**	**106.545**
Yapılmakta olan yatırımlar	**339.919**	**-**	**138.610**	**95.801**	**-**	**574.330**
Özel maliyetler	**1.070**	**-**	**-**	**4.184**	**-**	**5.254**
Diğer maddi duran varlıklar	**4.057**	**-**	**27.899**	**-**	**-**	**31.956**
	18.953.205	**6.891.830**	**166.556**	**4.621**	**(2.119)**	**26.014.093**
Birikmiş amortisman:						
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	**(1.456.256)**	**-**	**(38.498)**	**(2.185)**	**-**	**(1.496.939)**
Binalar	**(210.688)**	**-**	**(4.282)**	**(8)**	**-**	**(214.978)**
Makine, tesis ve cihazlar	**(4.611.075)**	**-**	**(99.593)**	**(12.999)**	**49**	**(4.723.618)**
Taşıt araçları	**(252.335)**	**-**	**(11.511)**	**-**	**-**	**(263.846)**
Döşeme ve demirbaşlar	**(81.852)**	**-**	**(3.639)**	**15.192**	**1.936**	**(68.363)**
Özel maliyetler	**(44)**	**-**	**(54)**	**-**	**-**	**(98)**
Diğer maddi duran varlıklar	**(1.788)**	**-**	**(135)**	**-**	**-**	**(1.923)**
	(6.614.038)	**-**	**(157.712)**	**-**	**1.985**	**(6.769.765)**
Net defter değeri	**12.339.167**					**19.244.328**

	1 Ocak 2018	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Mart 2018
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.814	-	17.700	-	66.514
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.645.079	-	1.066	(3)	3.646.142
Binalar	771.147	-	-	-	771.147
Makine, tesis ve cihazlar	12.001.323	77	2.356	(12.430)	11.991.326
Taşıt araçları	1.221.669	7.294	162	-	1.229.125
Döşeme ve demirbaşlar	134.130	222	568	(189)	134.731
Yapılmakta olan yatırımlar	500.802	132.452	(24.280)	-	608.974
Diğer maddi duran varlıklar	2.614	112	-	-	2.726
	18.325.578	140.157	(2.428)	(12.622)	18.450.685
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.304.166)	(38.020)	-	3	(1.342.183)
Binalar	(193.944)	(4.087)	-	-	(198.031)
Makine, tesis ve cihazlar	(4.235.088)	(90.491)	-	5.506	(4.320.073)
Taşıt araçları	(206.631)	(12.984)	-	1	(219.614)
Döşeme ve demirbaşlar	(80.869)	(4.598)	-	177	(85.290)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.443)	(70)	-	-	(1.513)
	(6.022.141)	(150.250)	-	5.687	(6.166.704)
Net defter değeri	12.303.437				12.283.981

31 Mart 2019 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda maddi duran varlıklarla ilgili 157.712 bin TL'lik (31 Mart 2018 – 150.250 bin TL) amortisman giderinin 150.635 bin TL'lik (31 Mart 2018 – 142.432 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde, 1 bin TL'lik (31 Mart 2018 – 1 bin TL) kısmı pazarlama giderlerinde, 7.076 bin TL'lik (31 Mart 2018 – 7.817 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde yer almaktadır.

31 Mart 2019 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda kullanım hakkı varlıkları ile ilgili amortisman gideri 7.667 bin TL'dir (31 Mart 2018 - Yoktur).

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde herhangi bir ipotek bulunmamaktadır (31 Mart 2018 - Yoktur).

12. Maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar:

31 Mart 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019	**İlaveler**	**Transferler**	**Çıkışlar**	**31 Mart 2019**
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	**91.242**	**796**	**-**	**-**	**92.038**
Geliştirme giderleri	**85.407**	**-**	**-**	**-**	**85.407**
	176.649	**796**	-	-	**177.445**
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	**(54.295)**	**(3.201)**	**-**	**-**	**(57.496)**
Geliştirme giderleri	**(64.169)**	**(2.468)**	**-**	**-**	**(66.637)**
	(118.464)	**(5.669)**	-	-	**(124.133)**
Net defter değeri	**58.185**				**53.312**

	1 Ocak 2018	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Mart 2018
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	81.464	-	15	-	81.479
Geliştirme giderleri	80.039	-	2.413	-	82.452
	161.503	-	2.428	-	163.931
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(43.060)	(2.531)	-	-	(45.591)
Geliştirme giderleri	(53.256)	(2.681)	-	-	(55.937)
	(96.316)	(5.212)	-	-	(101.528)
Net defter değeri	65.187				62.403

31 Mart 2019 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 5.669 TL'lik (31 Mart 2018 – 5.212 bin TL) itfa payı giderinin tamamı genel yönetim giderlerinde yer almaktadır.

13. Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	**49.345**	81.320
Verilen sipariş avansları	**56.444**	27.369
Toplam	**105.789**	108.689

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avansları (Not 31)	**273.366**	252.101
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	**90.231**	124.885
Peşin ödenen diğer giderler	**978**	1.014
Toplam	**364.575**	378.000

14. Diğer varlık ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	**889.822**	843.703
İade alınacak KDV	**248.596**	622.111
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	**77.116**	67.912
Yedek parça ve malzeme stokları	**60.322**	67.081
Devreden KDV	**35.115**	2.579
Gelir tahakkukları	**22.866**	16.141
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	**13.323**	57.120
Vadeli mal alım-satım işlemleri gelir tahakkuku	**-**	761.184
Diğer çeşitli dönen varlıklar	**20.977**	34.794
Toplam	**1.368.137**	2.472.625

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri gelir tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gelir tahakkuklarından oluşmaktadır. Toplam 5.625 bin varil ham petrol stokları için yapılmış swap işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 71,43 ABD Doları/varil'dir. Toplam 5.625 bin varil ham petrol stokları için yapılmış sıfır maliyetli koridor işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 69,37 ABD Doları/varil, ağırlıklı ortalama satım fiyatı 74,21 ABD Doları/varil'dir. 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren mal alım-satım işlemlerinin ilgili gelir tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2019 tarihi itibarıyla tahsil edilmiştir.

Diğer duran varlıklar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Yedek parça ve malzeme stokları	**1.413.587**	1.284.892
Diğer	**11.627**	7.925
Toplam	**1.425.214**	1.292.817

Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Gelir payı	**1.467.320**	1.430.111
Ödenecek ÖTV	**1.384.068**	1.254.611
Tecil edilen KDV	**889.822**	843.703
Tecil edilen ÖTV	**77.116**	67.912
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	**19.107**	66.127
Ödenecek KDV	**1.211**	11.873
Diğer	**76.439**	78.840
Toplam	**3.915.083**	3.753.177

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihraç kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer Dönen Varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer Dönen Varlıklar" da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

14. Diğer varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD Dolar/ ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla hesaplanan 1.467.320 bin TL (31 Aralık 2018 - 1.430.111 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 1.461.214 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2018 - 1.425.142 bin TL) (Not 4).

15. Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Personel prim tahakkukları	**64.432**	5.342
Kıdeme teşvik primi karşılığı	**3.521**	3.521
Toplam	**67.953**	8.863

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Kıdem tazminatı karşılığı	**174.270**	186.525
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	**62.585**	59.787
Kıdeme teşvik primi karşılığı	**11.690**	11.080
Toplam	**248.545**	257.392

15. Karşılıklar (Devamı)

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla saat ücretli çalışanlardan 5 yıllık kıdeme ulaşanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdeme ulaşanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdeme ulaşanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdeme ulaşanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdeme ulaşanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdeme ulaşanlara 100 günlük çıplak ücretleri tutarında, her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	**14.601**	13.196
Dönem içerisindeki artışlar	**10.740**	3.126
Dönem içerisindeki ödemeler	**(10.130)**	(2.466)
31 Mart	**15.211**	13.856

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, kadınlarda 20 erkeklerde 25 hizmet yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerleme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
İskonto oranı (%)	**%5,65**	%5,65
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	**%99,39**	%99,39

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan 6.017,60 TL üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2018 - 6.017,60 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	**186.525**	167.907
Faiz giderleri	**7.803**	4.941
Dönem içerisindeki artışlar	**4.435**	1.995
Dönem içerisindeki ödemeler	**(24.493)**	(15.404)
31 Mart	**174.270**	159.439

15. Karşılıklar (Devamı)

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	**59.787**	50.655
Dönem içerisindeki artışlar	**8.537**	6.261
Dönem içerisindeki ödemeler	**(5.739)**	(3.238)
31 Mart	**62.585**	53.678

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
EPDK katkı payı	**41.736**	33.473
Sürastarya karşılığı	**28.227**	18.108
Dava karşılığı	**19.259**	19.038
Diğer	**25.434**	863
Toplam	**114.656**	71.482

31 Mart 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren ara dönemler için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	**EPDK katılma payı**	**Sürastarya karşılığı**	**Diğer**	**Toplam**
1 Ocak 2019	**19.038**	**33.473**	**18.108**	**863**	**71.482**
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	**221**	**41.736**	**10.119**	**24.571**	**76.647**
Dönem içerisindeki ödemeler	**-**	**(33.473)**	**-**	**-**	**(33.473)**
31 Mart 2019	**19.259**	**41.736**	**28.227**	**25.434**	**114.656**
1 Ocak 2018	12.523	20.159	13.787	5.016	51.485
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	4.045	23.823	(2.303)	20.763	46.328
Dönem içerisindeki ödemeler	(359)	(20.159)	-	-	(20.518)
31 Mart 2018	16.209	23.823	11.484	25.779	77.295

EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

16. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	**48.603**	26.646
Personele borçlar	**46.431**	100.854
Toplam	**95.034**	127.500

17. Diğer borçlar

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflara temettü borçları (Not 28)	**9.596**	-
İlişkili olmayan taraflara temettü borçları	**1.858.938**	-
Alınan depozito ve teminatlar	**20.802**	15.021
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 28)	**-**	24.279
Toplam	**1.889.336**	39.300

18. Türev araçlar

	31 Mart 2019				31 Aralık 2018			
	Rayiç değerler				Rayiç değerler			
	Alım Kontrat Tutarı	**Satım Kontrat Tutarı**	**Varlıklar**	**Yükümlülükler**	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
Nakit akış riskinden korunma amaçlı								
Faiz haddi swap işlemleri	**554.144**	**554.144**	**32.965**	**4.111**	519.039	519.039	12.607	2.694
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	**493.282**	**441.835**	**140.948**	**21.442**	463.224	438.266	95.282	42.123
Vadeli mal alım-satım işlemleri	**2.166.770**	**2.166.770**	**85.581**	**228.962**	2.146.042	2.146.042	66.580	184.388
Alım satım amaçlı								
Vadeli döviz işlemleri	**1.463.384**	**1.423.093**	**69.342**	**-**	2.156.969	2.177.520	1.063	6.845
Vadeli mal alım-satım işlemleri	**636.741**	**636.741**	**-**	**17.441**	-	-	-	-
Kısa vadeli türev araçlar			**328.836**	**271.956**			175.532	236.050
Nakit akış riskinden korunma amaçlı								
Faiz haddi swap işlemleri	**2.860.423**	**2.860.423**	**37.852**	**8.924**	2.096.063	2.096.063	21.942	5.648
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	**742.360**	**573.553**	**171.969**	**13.910**	884.668	759.476	146.324	36.589
Uzun vadeli türev araçlar			**209.821**	**22.834**			168.266	42.237
Toplam türev araçlar			**538.657**	**294.790**			343.798	278.287

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, 2019 yılında sona erecek olan toplam 260.000 bin ABD doları karşılığında 1.423.093 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward ve kur swap işlemlerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Ocak 2019'da sona eren olan toplam 410.000 bin ABD Doları karşılığında 2.177.520 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır.).

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, 463.837 bin ABD Doları (31 Aralık 2018 - 466.637 bin ABD Doları) cinsinden, 24.357 bin Avro (31 Aralık 2018 - 26.571 bin Avro) cinsinden ve 650.000 bin TL cinsinden uzun vadeli kredi ve tahvillerin değişken faizli taksit ödemelerini nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

18. Türev araçlar (Devamı)

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, 184.895 bin ABD Doları (31 Aralık 2018 – 216.395 bin ABD Doları) cinsinden ve dövize endeksli değişken faizli uzun vadeli borçlanmaların toplam 823.469 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden, 11.071 bin Avro (31 Aralık 2018 – 13.286 bin Avro) cinsinden ve dövize endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmaların toplam 41.073 bin TL (31 Aralık 2018 – 49.288 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri ile 41.073 bin TL (31 Aralık 2018 – 49.288 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli swap işlemlerinin toplam 11.671 bin ABD Doları (31 Aralık 2018 - 14.005 bin ABD Doları) ve dövize endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden ve 13.286 bin Avro (31 Aralık 2018 - 13.286 bin Avro) cinsinden ve dövize endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmaların toplam 15.130 bin ABD Doları (31 Aralık 2018 - 15.130 bin ABD Doları) tutarlı ve ABD Dolarına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemleri, swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor opsiyon işlemlerinden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2019 yılı 2. çeyrek dönemi için toplam 315 bin varil benzin, 4.188 bin varil jet yakıtı, 5.910 bin varil dizel ve 3.957 bin varil fuel oil işlemi, 2019 yılı 3. çeyrek dönemi için toplam 1.800 bin varil jet yakıtı, 4.758 bin varil dizel ve 2.256 bin varil fuel oil işlemi, 2019 yılı 4. çeyrek dönemi için toplam 279 bin varil fuel oil işlemi yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 9,54 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 14,36 ABD Doları/varil, dizel için 16,16 ABD Doları/varil, fuel oil için -10,77 ABD Doları/varildir. Swap işlemleri toplam 600 bin varil ham petrol stokları için yapılmış ve bu işlemlerin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 63,05 ABD Doları/varildir. Sıfır maliyetli koridor opsiyon işlemleri toplam 600 bin varil ham petrol stokları için yapılmış ve satış hakkı veren opsiyon işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 60 ABD Doları/varil, satış yükümlülüğü doğuran opsiyon işlemlerinin ağırlıklı ortalama satım fiyatı 65,5 ABD Doları/varildir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemleri, swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor opsiyon işlemlerinden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2019 yılı 1. çeyrek dönemi için toplam 4.515 bin varil jet yakıtı, 5.580 bin varil dizel ve 4.371 bin varil fuel oil, 2019 yılı 2. çeyrek dönemi için toplam 315 bin varil benzin, 4.188 bin varil jet yakıtı, 5.910 bin varil dizel ve 3.957 bin varil fuel oil işlemi 2019 yılı 3. çeyrek dönemi için toplam 1.650 bin varil fuel oil işlemi yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 9,54 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 13,98 ABD Doları/varil, dizel için 15,92 ABD Doları/varil, fuel oil için -10,05 ABD Doları/varildir.

19. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

		31 Mart 2019		31 Aralık 2018
Alınan teminatlar:	**Orijinal bakiye:**	**TL karşılığı:**	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:
Alınan teminat mektupları		**1.362.301**		1.369.463
- TL Teminat mektupları	***690.501***	***690.501***	*726.627*	*726.627*
- ABD Doları Teminat mektupları	***96.573***	***543.552***	*99.623*	*524.106*
- Avro Teminat mektupları	***18.890***	***119.360***	*18.830*	*113.509*
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	***-***	***8.888***	*-*	*5.221*
Teminat senetleri		**1.287**		1.137
- TL Teminat senetleri	***1.287***	***1.287***	*1.137*	*1.137*
Alınan garanti mektupları		**331.420**		313.045
- TL Garanti mektupları	***50.000***	***50.000***	*50.000*	*50.000*
- ABD Doları Garanti mektupları	***50.000***	***281.420***	*50.000*	*263.045*
Teminat akreditifleri		***408.917***		*784.400*
- ABD Doları Teminat akreditifleri	***72.652***	***408.917***	*149.100*	*784.400*
Doğrudan borçlandırma limitleri		**471.213**		405.337
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	***471.213***	***471.213***	*405.337*	*405.337*
Toplam alınan teminatlar		**2.575.138**		2.873.382
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		**3.680.391**		310.392
- ABD Doları Teminat akreditifleri	***619.908***	***3.489.090***	*40.260*	*211.804*
- Avro Teminat akreditifleri	***2.911***	***18.396***	*1.309*	*7.888*
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	***-***	***172.905***	*-*	*90.700*
Teminat mektupları		**1.601.183**		1.067.670
- TL Teminat mektupları	***1.001.176***	***1.001.176***	*941.808*	*941.808*
- ABD Doları Teminat mektupları	***105.200***	***592.108***	*20.200*	*106.271*
- Avro Teminat mektupları	***1.250***	***7.899***	*3.250*	*19.591*
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		**1.323.322**		1.399.598
- TL Teminat mektupları	***1.310.684***	***1.310.684***	*1.399.598*	*1.399.598*
- Avro Teminat mektupları	***2.000***	***12.638***	*-*	*-*
Bankalara verilen kefaletler		**1.000.264**		970.480
- ABD Doları Kefaletler	***140.044***	***788.226***	*139.129*	*731.946*
- Avro Kefaletler	***33.557***	***212.038***	*39.571*	*238.534*
Toplam verilen teminatlar		**7.605.160**		3.748.140

31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 887.536 bin TL (31 Aralık 2018 - 863.992 bin TL) tutarındaki krediler ve 112.728 bin TL (31 Aralık 2018 - 106.488 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

19. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Grup'un 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**6.604.896**	2.777.660
- TL	***2.311.860***	*2.341.406*
- ABD Doları	***4.081.198***	*318.075*
- Avro	***38.933***	*27.479*
- Diğer	***172.905***	*90.700*
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**1.000.264**	970.480
- ABD Doları	***788.226***	*731.946*
- Avro	***212.038***	*238.534*
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D.Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	**7.605.160**	3.748.140

20. Özkaynaklar

Şirket'in 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Mart 2019	**Ortaklık payı (%)**	31 Aralık 2018	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	**127.714**	**51**	127.714	51
Halka açık kısım	**122.705**	**49**	122.705	49
Toplam	**250.419**	**100**	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	**1.344.243**		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	**1.594.662**		1.594.662	

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2018- 1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara Yönetim Kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilirler.

20. Özkaynaklar (Devamı)

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşılıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahis geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 503.343 bin TL'dir (31 Aralık 2018 - 597.086 bin TL).

Kar payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, Yönetim Kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Tüpraş'ın yasal kayıtlarındaki dönem zararı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla 1.503.116 bin TL'dir. Bu kaynakların 1.698.998 bin TL'lik enflasyon düzeltme farklarından ve 11.326 bin TL'lik diğer sermaye yedeklerinden oluşan kısmı temettü olarak dağıtılması halinde vergiye tabi olacaktır.

31 Mart 2019 tarihi itibarıyla sona eren ara dönem içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2018 yılı net dağıtılabilir dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 3.793.851 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %1.515,0 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 15,15 TL brüt, 15,15 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %1.515,0 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 15,15 TL brüt, 12,8775 TL net nakit temettü ödemesi yapılacağı taahhüt edilmiştir. Temettü ödemelerine 28 Mart 2019 tarihinde başlanmış, 1 Nisan 2019 tarihi itibarıyla ödemeler tamamlanmıştır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren ara dönem içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2017 yılı net dağıtılabilir dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 3.406.452 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %1.360,3 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 13,603 TL brüt, 13,603 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %1.360,3 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 13,603 TL brüt, 11,563 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

21. Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Yurtiçi satışlar	**15.493.773**	11.476.562
Yurtdışı satışlar	**5.431.100**	2.167.875
Brüt satışlar	**20.924.873**	13.644.437
Eksi: Satış iskontoları	**(196.510)**	(213.619)
Eksi: Satıştan iadeler	**(20.475)**	(9.410)
Net satış gelirleri	**20.707.888**	13.421.408
Satışların maliyeti	**(19.716.595)**	(12.352.218)
Brüt kar	**991.293**	1.069.190

Satışların maliyeti:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Hammadde, mamul ve sarf malzemeleri maliyeti	**18.418.136**	11.559.743
Enerji giderleri	**612.505**	292.169
Personel giderleri	**226.372**	178.527
Amortisman giderleri (Not 11)	**150.635**	142.432
Diğer üretim giderleri	**308.947**	179.347
Satışların maliyeti	**19.716.595**	12.352.218

22. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Personel giderleri	**122.963**	86.785
Vergi, resim ve harç giderleri	**34.141**	20.900
Sigorta giderleri	**30.788**	21.918
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 11-12)	**20.412**	13.029
Dışarıdan alınan hizmetler	**19.272**	15.566
Ofis giderleri	**15.382**	6.565
Aidat giderleri	**10.488**	6.362
Bağış ve yardımlar	**5.191**	5.743
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	**4.347**	3.984
Kira giderleri	**3.226**	3.532
Seyahat ve ulaşım giderleri	**1.134**	1.365
Diğer	**13.029**	10.137
Toplam genel yönetim giderleri	**280.373**	195.886

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Personel giderleri	**41.517**	27.568
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	**9.081**	5.792
Reklam giderleri	**6.857**	324
Enerji giderleri	**6.444**	2.664
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	**6.135**	19.891
Kira giderleri	**567**	2.966
Amortisman giderleri (Not 11)	**1**	1
Diğer	**15.171**	7.959
Toplam pazarlama giderleri	**85.773**	67.165

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Personel giderleri	**4.763**	3.597
Lisans giderleri	**896**	604
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	**227**	193
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	**119**	34
Diğer	**814**	482
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	**6.819**	4.910

23. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:	**1 Ocak - 31 Mart 2019**	1 Ocak - 31 Mart 2018
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	**155.774**	74.009
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı karı	**1.238**	6.119
Kira gelirleri	**892**	1.665
Konusu kalmayan karşılıklar	**12**	-
Diğer	**17.827**	24.247
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	**175.743**	106.040

Esas faaliyetlerden diğer giderler:	**1 Ocak - 31 Mart 2019**	1 Ocak - 31 Mart 2018
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	**(492.850)**	(187.881)
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	**(52.736)**	(21.023)
Diğer	**(20.353)**	(8.177)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	**(565.939)**	(217.081)

24. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış (zararları)/karları, net	**(140)**	(6.383)
Toplam yatırım faaliyetlerinden (giderler)/gelirler	**(140)**	(6.383)

25. Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Finansman gelirleri:		
Mevduat faiz gelirleri	**71.987**	99.135
Mevduatlardan oluşan kur farkı karı	**469.074**	445.696
Türev araçlardan kaynaklanan karlar	**163.781**	108.985
Toplam finansman gelirleri	**704.842**	653.816
Finansman giderleri:		
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	**(757.990)**	(710.698)
Faiz giderleri	**(502.201)**	(203.891)
Türev araçlardan kaynaklanan zararlar	**(40.813)**	(8.528)
Diğer	**(5.031)**	(1.280)
Toplam finansman giderleri	**(1.306.035)**	(924.397)

26. Vergi varlık ve yükümlülükleri

i) Kurumlar vergisi:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	**3.422**	218.388
Peşin ödenen vergiler	**(3.422)**	(119.639)
Dönem karı vergi yükümlülüğü	**-**	98.749

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 2019 yılı için %22'dir (2018: %22). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

26. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, konsolide bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	31 Mart 2019	31 Aralık 2018	**31 Mart 2019**	31 Aralık 2018
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	**245.400**	68.004	**(53.988)**	(14.961)
Maddi duran varlıklar yeniden değerleme artışları	**6.891.831**	-	**(758.101)**	-
Peşin ödenmiş giderler	**47.023**	51.680	**(10.345)**	(11.370)
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	**2.442**	-	**(537)**	-
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü			**(822.971)**	(26.331)
Yatırım teşvik geliri	**10.029.879**	10.029.879	**3.228.333**	3.228.333
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	**1.441.507**	1.210.352	**317.132**	266.277
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	**179.856**	190.477	**39.568**	41.905
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	**54.160**	51.646	**11.915**	11.362
Dava karşılıkları	**18.891**	18.547	**4.156**	4.080
Stok değer düşüklüğü karşılığı	**-**	87.855	**-**	19.328
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	**-**	25.044	**-**	5.510
Diğer	**51.381**	71.219	**11.303**	15.668
Ertelenmiş vergi varlığı			**3.612.407**	3.592.463
Ertelenmiş vergi varlığı - net			**2.789.436**	3.566.132

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2019	2018
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	**3.566.132**	3.067.871
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	**(48.744)**	(79.905)
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	**30.150**	31.101
- Maddi duran varlıklar yeniden değerleme (artışları)/azalışları	**(758.101)**	-
31 Mart	**2.789.436**	3.019.067

27. Pay başına kazanç (zarar)

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Ana ortaklığa ait dönem karı	**(375.158)**	378.436
Beheri 1 kr. nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	**25.041.920.000**	25.041.920.000
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (zarar) (kr.)	**(1,50)**	1,51

28. İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

(1) İş ortaklıkları
(2) Koç Topluluğu şirketleri
(3) Ortak, nihai ortak

a) Mevduatlar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**4.334.641**	2.428.620
Toplam	**4.334.641**	2.428.620

b) Ticari alacaklar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**644.641**	642.361
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**308.348**	420.121
Aygaz A.Ş. (2)	**96.377**	64.500
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	**8.079**	5.055
Diğer (2)	**13.870**	80
Toplam	**1.071.315**	1.132.117

Tüpraş, 31 Mart 2019 tarihi itibariyle gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 995.000 bin TL'yi (31 Aralık 2018 - 650.000 bin TL) ilişkili taraflardan ticari alacaklardan düşmüştür.

28. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

c) Ticari borçlar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Aygaz Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş. (2)	**97.150**	-
Opet International Limited (1)	**20.373**	-
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	**12.566**	15.021
Aygaz A.Ş. (2)	**8.374**	6.885
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**6.873**	6.368
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**5.217**	18.343
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2)	**4.044**	9.348
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	**1.878**	5.144
Setur Servis Turistik A.Ş. (2)	**804**	1.421
Ark İnşaat A.Ş. (2)	**111**	5.126
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**-**	4.022
Diğer (2)	**2.844**	5.418
Toplam	**160.234**	77.096

d) Diğer borçlar:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Enerji Yatırımları A.Ş. (3)	**9.596**	-
Koç Holding A.Ş. (3)	**-**	24.279
Toplam	**9.596**	24.279

e) Verilen maddi duran varlık avansları:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. (2)	**258.597**	243.379
Ark İnşaat A.Ş. (2)	**13.327**	8.722
Diğer (2)	**1.442**	-
Toplam	**273.366**	252.101

f) Banka kredileri:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**273.083**	7.948
Toplam	**273.083**	7.948

g) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**2.891.890**	2.269.831
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**2.377.777**	1.679.552
Aygaz A.Ş. (2)	**176.250**	131.050
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	**11.230**	13.305
Diğer (2)	**1.205**	8
Toplam	**5.458.352**	4.093.746

28. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

h) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Aygaz Doğalgaz Toptan Satış A.Ş. (2)	**187.757**	-
Aygaz A.Ş. (2)	**44.611**	49.695
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**29.410**	19.015
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	**20.591**	18.789
Opet International Limited (1)	**20.373**	36.174
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**11.474**	7.585
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**7.855**	2.623
Koç Holding A.Ş. (3) (*)	**5.015**	4.485
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	**4.747**	2.953
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2) (**)	**835**	1.086
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. (2)	**-**	551
Diğer (2)	**13.215**	11.051
Toplam	**345.884**	154.007

(*) Nihai ortağımız Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

(**) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, 31 Mart 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemlerdeki prim tutarlarını içermektedir.

i) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Aygaz A.Ş. (2)	**-**	17.700
Ark İnşaat A.Ş. (2)	**6.698**	-
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**1.144**	480
Diğer (2)	**3.354**	585
Toplam	**11.196**	18.765

j) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları olarak belirlenmiştir. 31 Mart 2019 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 7.061 bin TL'dir (31 Mart 2018– 3.630 bin TL). Bu tutarın 3.300 TL'lik (31 Mart 2018– Yoktur) kısmı işten ayrılma dolayısıyla yapılan ödemelere ilişkin olup, kalan kısmı kısa vadeli sağlanan faydalardan oluşmaktadır.

28. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

k) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. (2)	**1.819**	390
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**5.862**	-
Yapı Kredi Bank Nederland N.V.(2)	**178**	-
Toplam	**7.859**	390

l) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**27.637**	53.288
Toplam	**27.637**	53.288

m) Kiralama borçları:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	**33.822**	-
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	**720**	-
Toplam	**34.542**	-

n) Yapılan bağışlar:

31 Mart 2019 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam bağış tutarı 17 bin TL'dir (31 Mart 2018 – 5.673 bin TL).

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Kredi Riski:

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup'un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Grup'un 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibariyle finansal araç türleri itibariyle maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31 Mart 2019	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	**1.071.315**	**5.357.751**	**-**	**90.855**	**11.328.854**	**538.657**	**-**
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	**652.194**	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	**1.071.315**	**5.286.461**	**-**	**90.855**	**11.328.854**	**538.657**	**-**
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	**71.290**	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	**5.180**	-	**324**	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	**(5.180)**	-	**(324)**	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

31 Aralık 2018	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	**1.132.117**	**4.296.621**	**-**	**29.048**	**5.982.828**	**343.798**	**-**
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	**593.892**	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	**1.132.117**	**4.225.420**	**-**	**29.048**	**5.982.828**	**343.798**	**-**
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	**71.201**	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	**4.740**	-	**324**	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	**(4.740)**	-	**(324)**	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Kredi Riski (Devamı):

31 Mart 2019	Alacaklar		Bankalardaki	Türev	
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Mevduat	Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	**51.714**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	**8.796**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	**10.769**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	**11**	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	**-**	-	-	-	-

31 Aralık 2018	Alacaklar		Bankalardaki	Türev	
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Mevduat	Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	**44.990**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	**16.751**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	**9.459**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	**1**	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	**-**	-	-	-	-

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmuştur. Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 43.067 bin TL (31 Aralık 2018 -70.540 bin TL) teminat bulunmaktadır. Grup'un teminatsız alacaklarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörülmemektedir.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Grup 1	**979**	4.842
Grup 2	**2.236.967**	2.102.638
Grup 3	**4.079.313**	3.137.892
Grup 4	**40.517**	112.165
Toplam	**6.357.776**	5.357.537

Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)
Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları
Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)
Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD Doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD Doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Ham petrol fiyatlarındaki değişkenlik net kar ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 18).

Ürün Crack Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kar marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Ürün kar marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kar marjları çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 18).

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

Aşağıdaki tablo 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibariyle Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

	31 Mart 2019		31 Aralık 2018	
	TL karşılığı	**Dolar karşılığı(*)**	TL karşılığı	Dolar karşılığı(*)
Parasal varlıklar	**10.300.587**	**1.830.109**	5.288.783	1.005.300
Parasal yükümlülükler	**(26.043.410)**	**(4.627.143)**	(20.841.883)	(3.961.657)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**(15.742.823)**	**(2.797.033)**	(15.553.100)	(2.956.357)
Parasal olmayan varlıklar	**48.483**	**8.614**	807.947	153.576
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	**2.507.107**	**445.439**	3.302.295	627.705
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**(13.187.233)**	**(2.342.981)**	(11.442.858)	(2.175.076)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar (**)	**5.303.619**	**942.296**	5.166.635	982.082
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	**(7.883.614)**	**(1.400.685)**	(6.276.223)	(1.192.994)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar (***)	**8.523.396**	**1.514.355**	6.333.567	1.203.894
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	**639.782**	**113.670**	57.344	10.900

(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonların bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.

(**) Grup, 942.296 bin ABD Doları karşılığı 5.303.619 bin TL tutarındaki yatırım kredilerini (31 Aralık 2018 - 982.082 bin ABD Doları karşılığı 4.796.118 bin TL) gerçekleşme olasılığı yüksek tahmini ABD Doları cinsinden ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmaktadır. Grup, bu kapsamda gerçekleştirdiği etkinlik testi sonucunda söz konusu işlemin tamamının etkin olduğunu belirlemiş ve nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamıştır. 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla yatırım kredilerinin 2.773.027 bin TL (31 Aralık 2018 - 2.575.965 bin TL) tutarındaki kur farkı gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmekte, cari dönem gelir tablosunda bir etki yaratmamaktadır. 31 Mart 2019 tarihi itibariyle sona eren dönem içerisinde, söz konusu kredilerin ABD Doları cinsinden ihraç gelirlerine karşılık gelen gerçekleşen 187.183 bin TL tutarındaki kur farkı gideri özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabından gelir tablosundaki kur fakı giderlerine transfer edilmiştir. Ayrıca 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla, özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabına söz konusu kredilerin 2019 yılı içerisinde oluşan 384.244 bin TL tutarındaki kur farkı gideri eklenmiştir.

(***) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 8.523.396 bin TL (31 Aralık 2018 - 6.333.567 bin TL)'dir.

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU

	31 Mart 2019					31 Aralık 2018				
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	**ABD Doları**	**Avro**	**GBP**	**Diğer**	Türk LirasıKarşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer
Ticari alacaklar	604.959	107.414	18	-	276	744.813	141.461	57	-	257
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	9.621.732	1.450.166	230.905	1	568	4.505.691	537.016	278.764	-	114
Diğer	48.483	8.525	74	2	14	807.947	153.492	73	-	-
Dönen varlıklar	**10.275.174**	**1.566.105**	**230.997**	**3**	**858**	6.058.451	831.969	278.894	-	371
Parasal finansal varlıklar	29.004	2.672	2.210	-	-	38.279	4.171	2.710	-	-
Diğer	44.892	7.976	-	-	-	-	-	-	-	-
Duran varlıklar	**73.896**	**10.648**	**2.210**	-	-	38.279	4.171	2.710	-	-
Toplam varlıklar	**10.349.070**	**1.576.753**	**233.207**	**3**	**858**	6.096.730	836.140	281.604	-	371
Ticari borçlar	11.184.637	1.978.282	5.963	-	12.396	6.266.612	1.173.998	12.276	-	16.326
Finansal yükümlülükler	3.301.537	457.534	114.951	-	-	3.278.691	486.945	118.932	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	303.187	53.736	117	-	-	260.178	49.313	124	-	-
Kısa vadeli yükümlükler	**14.789.361**	**2.489.552**	**121.031**	-	**12.396**	9.805.481	1.710.256	131.332	-	16.326
Finansal yükümlülükler	11.231.216	1.853.433	126.504	-	-	11.016.934	1.894.245	174.436	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	22.833	3.958	88	-	-	19.468	3.578	107	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	**11.254.049**	**1.857.391**	**126.592**	-	-	11.036.402	1.897.823	174.543	-	-
Toplam yükümlülükler	**26.043.410**	**4.346.943**	**247.623**	-	**12.396**	20.841.883	3.608.079	305.875	-	16.326
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / (yükümlülük)	**2.507.107**	**418.094**	**24.357**	-	-	3.302.295	597.260	26.571	-	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	2.657.954	444.895	24.357	-	-	3.455.571	626.395	26.571	-	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(150.847)	(26.801)	-	-	-	(153.276)	(29.135)	-	-	-
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**(13.187.233)**	**(2.352.096)**	**9.941**	**3**	**(11.538)**	(11.442.858)	(2.174.679)	2.300	-	(15.955)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	**5.303.619**	**942.296**	-	-	-	5.166.635	982.082	-	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	**(7.883.614)**	**(1.409.800)**	**9.941**	**3**	**(11.538)**	(6.276.223)	(1.192.597)	2.300	-	(15.955)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**(15.787.715)**	**(2.786.691)**	**(14.490)**	**1**	**(11.552)**	(15.553.100)	(2.925.431)	(24.344)	-	(15.955)
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	**346.907**	**55.747**	**5.705**	-	-	157.112	23.154	5.856	-	-

Grup'un 31 Mart 2019 tarihi itibarıyla doğal hedge sonrası 639.782 bin TL net yabancı para fazlası (31 Aralık 2018 - 57.344 bin TL net yabancı para fazlası) bulunmaktadır (sayfa 49).

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Mart 2019				
	Kar/ (Zarar)		**Özkaynaklar**	
	Yabancı paranın değer kazanması	**Yabancı paranın değer kaybetmesi**	**Yabancı paranın değer kazanması**	**Yabancı paranın değer kaybetmesi**
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.568.461)	1.568.461	(522.698)	522.698
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	771.023	(771.023)	-	-
ABD Doları Net Etki	**(797.438)**	**797.438**	**(522.698)**	**522.698**
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(9.156)	9.156	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	15.391	(15.391)	-	-
Avro Net Etki	**6.235**	**(6.235)**	**-**	**-**
TOPLAM	**(791.203)**	**791.203**	**(522.698)**	**522.698**

31 Aralık 2018				
	Kar/ (Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.539.040)	1.539.040	(516.663)	516.663
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	838.835	(838.835)	-	-
ABD Doları Net Etki	(700.205)	700.205	(516.663)	516.663
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(14.675)	14.675	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	16.017	(16.017)	-	-
Avro Net Etki	1.342	(1.342)	-	-
TOPLAM	(698.863)	698.863	(516.663)	516.663

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak - 31 Mart 2019	1 Ocak - 31 Mart 2018
İhracat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	**5.431.011**	2.167.875
Toplam	**5.431.011**	2.167.875
İthalat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	**17.297.489**	10.828.786
Toplam	**17.297.489**	10.828.786

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 31 Mart 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Mart 2019	31 Aralık 2018
Toplam finansal borçlar (Not 5)	**21.922.891**	17.949.540
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	**(9.867.640)**	(4.557.686)
Net finansal borç	**12.055.251**	13.391.854
Özkaynaklar	**11.814.676**	9.945.829
Yatırılan sermaye	**23.869.927**	23.337.683
Net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı	**%50,50**	%57,38

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

29. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerleme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerleme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerleme teknikleri

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Mart 2019 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	**Seviye 1**	**Seviye 2**	**Seviye 3**
Türev finansal varlıklar	-	**538.657**	.-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	**294.790**	-

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2018 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	343.798	.-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	278.287	-

30. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

ABD Dış İşleri Bakanlığı tarafından İran ham petrol alımlarında verilen muafiyetin 2 Mayıs 2019 tarihinden itibaren kaldırılması kararı alındığı açıklanmış olup, Tüpraş'ın internet sitesinde yer alan Dış Ticaret Kontrol Politikasına uygun olarak, finansal piyasalara erişim ve kredi sözleşmeleri kapsamında verilen taahhütlerin yerine getirilebilmesi amacıyla, konuyla ilgili yeni bir karar alınmadığı sürece İran'dan ham petrol alımlarının sonlandırılmasına karar verilmiş olup, ham petrol ihtiyacı en uygun alternatifler değerlendirilerek diğer kaynaklardan karşılanacaktır.

İGA İstanbul Havalimanı Akaryakıt Hizmetleri A.Ş. tarafından düzenlenen ihale neticesinde, Tüpraş'ın İstanbul Havaalanı'na 5 Yıl süreyle yıllık 1,8 milyon ton jet yakıtı satışına hak kazanılmış, bu kapsamda satışlara başlanılmıştır.

Tüpraş'ın 2017 yılından beri gerçekleştirdiği modernizasyon ve darboğaz giderme yatırımlarının etkisiyle artan [fiili] yıllık ham petrol işleme kapasitesi dikkate alınarak yapılan başvurular neticesinde, EPDK tarafından, rafinerilerin yıllık ham petrol işleme kapasiteleri İzmir için 11,9 (önceki:11,0); İzmit için 11,3 (önceki:11,0); Kırıkkale için 5,4 (önceki:5,0) ve Batman için 1,4 (önceki:1,1) milyon ton olarak tadil edilmiştir. Böylece Şirketin EPDK tarafından onaylanan yıllık ham petrol işleme kapasitesi 28,1 milyon tondan 30 milyon tona yükselmiştir.

……